

Heydər Əliyev ili 2023

Bu gün Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyətinin ən vacib komponentini təşkil edən Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinin Sədri seçilməsindən 32 il ötür. Bu əlamətdar tarixi hadisə Azərbaycanın siyasi patriarxı olan böyük dövlət adamının fəaliyyətinə bir daha nəzər salmağı şərtləndirir.

Başar tarixi sübut edir ki, hər bir xalqın, millətin taleyində dahi şəxsiyyətlərin, siyasi liderlərin məstəsna rolu vardır. Şübhəsiz ki, hər bir xalq öz tarixi şəxsiyyətləri ilə fəxr edir, onların yaratdığı irsə böyük ehtiramla yanaşır. Xalqımız da müasir Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, ölkəmizin müstəqilliyi, inkişafı naminə böyük və özəvdilməz işlər görmüş, müdrik ideyaları, şəriştəli idarəetmə qabiliyyəti və əzmi ilə ölkəmizin strateji inkişaf konsepsiyasının reallaşmasına, dünya miqyasında layiqli yer tutmasına yol açmış dahi oğlu Heydər Əliyev ilə hər zaman fəxr edəcək, onu daima qürur hissi ilə xatırlayacaqdır.

Azərbaycan xalqının böyük oğlu Heydər Əliyev dahi lider kimi insanları öz ideya və baxışları ətrafında toplamış, zəngin təcrübəsi sayəsində dövlət idarəçiliyi sahəsində ciddi uğurlara imza atmış, cəmiyyətin maraq və mənafelərini bütün varlığı və siyasi qətiyyəti ilə müdafiə etdiyi üçün xalqın Ümummilli Lideri zirvəsinə yüksəlmişdir. Tarixi prosesdə filosoflar cəmiyyətin inkişafını "mütlək mən" də, "böyük şəxsiyyətlər" də, "fövqəladə" da, "görməli şəxsiyyətlər", "texnokratik elita" və başqa amillərdə axtarmışlar. Sosial zaman kəsiyində tarixi inkişaf prosesi bizə müxtəlif mənəviyyətə və zəkaya malik şəxsiyyətlər vermişdir. Onlar tarixi zərərlər və ya təsədüf nəticəsində hakimiyyətə gələn icimai hadisələrin gedişinə müxtəlif istiqamətlərdə təsir göstərmişlər. Bu zaman ya obyektiv inkişaf ləngimisi, kaos və özbaşınalıq yaranmış, ya da cəmiyyət tərəqqi və yüksəlişə doğru addımlar atılmışdır.

Filosofların bu fikirləri sanki Azərbaycanın qısa zaman kəsiyində keçdiyi yolda, həm də Heydər Əliyevin həyatında öz təsdiqini tapmışdır. Heydər Əliyev vətəndaş qərarlaşdırılmasına düşərək və parçalanmaq təhlükəsi ilə üzlənmiş bir ölkədə xoşa və anarxiyaya son qoydu, müasir, müstəqil, inkişaf edən, sivil, demokratik-dünyəvi Azərbaycan dövlətini yaratdı, onun işlək idarəçilik mexanizmini formalaşdırdı, milli-mənəvi dəyərlərini dirçəldi və inkişaf etdirdi. Heydər Əliyev öz konseptual yanaşması ilə tariximizin bütün mərhələlərinin öyrənilməsinə zəruri hesab edirdi. Haqlı olaraq Heydər Əliyev XX əsr Azərbaycan tarixini dörd mərhələyə bölməlidir.

1) Birinci mərhələ - əsrin əvvəllərindən Oktyabr inqilabına qədər olan dövrü əhatə edir.
2) İkinci mərhələ - 1918-1920-ci illər - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin mövcud olduğu dövrü, eləcə də formal baxımdan suverenlik əldə etmiş Azərbaycan SSR-in mövcud olduğu 1920-1922-ci illəri əhatə edir.
3) Üçüncü mərhələ Azərbaycan SSR-in federativ dövlətin tərkibində mövcud olduğu dövrü (1922-1991-ci illər),
4) Dördüncü mərhələ - üçüncü respublikanın, müstəqil Azərbaycan Respublikasının formalaşması və inkişaf mərhələsidir.

Üçüncü, dördüncü mərhələlər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Azərbaycanda müstəqil dövlət quruculuğunun başlanılmasını 1969-cu ildə Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəldiyi dövr hesab etmək olar. Bu mərhələdə Heydər Əliyev fenomenal siyasət davranışları ilə Azərbaycanın müstəqilliyə qovuşması üçün bütün imkanları yaratdı. Tariximizin Heydər Əliyev dövrü müasir Azərbaycan cəmiyyətinin formalaşması vəziyyətində uğurla və ardıcıl olaraq yerinə yetirilməsi ilə seçilir. Məhz Heydər Əliyevin rəhbərliyi illərində Azərbaycan böyük və sürətli inkişaf mərhələsinə qədəm qoyaraq yeni cəmiyyət parametrləri kəsb etməyə müvəffəq olmuşdur.

Heydər Əliyevin zəngin irsinə əsaslanan inkişaf strategiyasının təhlili onun üç fundamental başlanğıca istinad ediyini göstərir. Bunlar güclü dövlət, so-

mərəli iqtisadiyyat və azad insandır. Hər üç başlanğıcın qarşılıqlı abəngdar fəaliyyəti ölkənin yüksək inkişafına, hərtərəfli tərəqqisinə xidmət edən əzəmətli vasitəyə çevrilmək gücündədir. Eyni zamanda dahi şəxsiyyətin fəlsəfəsində siyasətə kompleks yanaşma, milli dövlətçilik və milli ideologiya konsepsiyası, siyasət və iqtisadiyyatın vəhdəti, mədəni irs və milli-mənəvi, demokratik dəyərlər, bir sözlə, Azərbaycanın dirçəlişinin nəzəriyyə və praktikasına verdiyi töhfələr olduqca zəruri, vacib siyasi-fəlsəfi və mənəvi əhəmiyyətə malikdir.

Ulu Öndərin siyasi irsinin əhatəli tədqiqatı göstərir ki, Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu siyasət sayəsində ölkəmizdə milli özünüdərək, özünə-qaydış, vətənpərvərliyin gücləndirilməsi baxımından əhəmiyyətli addımlar atılmışdır.

Azərbaycançılıq şüurunun inkişafı, tariximizin öyrənilməsi, yerli kadrların yetişdirilməsi, o cümlədən milli ruhun yüksəldilməsi istiqamətində keçirilmiş bir çox tədbirlər sonrakı dövrdə millətimize və dövlətimiz üçün çox ciddi rol oynamışdır. Ümummilli Liderin fəaliyyətinin əsasını milli-mənəvi, dini dəyərlərimizə sığdıran təşkil etmişdir. Azərbaycan və dünya tarixini mükəmməl bilməsi isə müstəqil dövlətçilik baxışlarının formalaşmasında çox böyük rol oynamışdır. Ulu Öndərin bütün səyləri milli şüurun dirçəldilməsinə, milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasına, gənc nəslin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə

olunmasına və azərbaycançılıq məfkurəsinin digər əsas prinsiplərinin həyata keçirilməsinə yönəlmişdir.

Heydər Əliyevin apardığı məqsədlilik kompleks daxil və xarici siyasət notisində qazanılmış uğurlar tədqiqatçıları aşağıdakı kimi qruplaşdırılır.

- Tarixi ənənələrin yaşadılması ilə yeni və özünəməxsus dövlətçilik nəzəriyyəsinin formalaşdırılması.
- Ölkədə hüquqi dövlət quruculuğunun əsaslarının formalaşdırılması. Yeni Konstitusiyanın qəbul edilməsi, sivil, demokratik-dünyəvi Azərbaycan dövlətini yaratdı, onun işlək idarəçilik mexanizmini formalaşdırdı, milli-mənəvi dəyərlərini dirçəldi və inkişaf etdirdi. Heydər Əliyev öz konseptual yanaşması ilə tariximizin bütün mərhələlərinin öyrənilməsinə zəruri hesab edirdi. Haqlı olaraq Heydər Əliyev XX əsr Azərbaycan tarixini dörd mərhələyə bölməlidir.

■ Müəkkəb beynəlxalq münasibətlər sistemində Azərbaycanın özünün iqtisadi-siyasi mənafeyini qoruyub saxlaması.

■ Öz torpaqlarını şərfəllə qoruya biləcək ordu quruculuğunda əsaslı dönüş yaradılması.

■ Azərbaycanın geosiyasi maraqların təmin olunması, dövlətin strateji neft-enerji siyasətinin müəyyənləşdirilməsi. Qeyd edək ki, bu siyasət nəticəsində Azərbaycan hazırda Avropanın enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayır.

■ Azərbaycanın siyasi sabitlik fonunda kifayət qədər xarici investisiya cəlb edilməsi.

■ Həm beynəlxalq neft müqavilələri, həm də xarici investisiyanın iqtisadi səmərəyə çevrilməsi Azərbaycanca Qafqaz regionunda super dövlətə çevrilmək imkanı yaratdı.

Dahi şəxsiyyət, müasir Azərbaycan dövlətinin qurucusu Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi fəaliyyətinin ayrı-ayrı qərarları onun siyasi strategiyasının vacib tərkib hissəsi sayılır. Onun siyasi fəaliyyətinin ən kiçik detalları belə böyük siyasi mahiyyət daşıyır. Heydər Əliyevin Azərbaycanı qayıdışı və bu fonda Naxçıvanda yaşadığı dövrü Azərbaycanın çağdaş siyasi həyatının ən təlatümlü və təbəddülatlarının intensiv yer aldığı mərhələ hesab etmək olar. Heydər Əliyev SSRİ Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin Siyasət Bürosundan istefa verdikdən sonra sovet imperiyasının bütün mexanizmi onun təcrübəsinə yönəlmişdir. Bu məqamlarda doğma yurdu Naxçıvandan Azərbaycanı Kommunist Partiyasının quruluşuna nümayəndə seçilməsi SSRİ və Azərbaycan SSR rəhbərliyinə də şok effekti yaratdı.

Ulu Öndər və Azərbaycanın müstəqillik epopeyası

Heydər Əliyevin Azərbaycan gələcəsinin qarşısını almaq məqsədilə ona qarşı təhdidlər başlamışdı. Heydər Əliyevin 20 Yanvarla bağlı Azərbaycan xalqına və hökumətinə müraciəti xalqdan gizlədildi. O, müraciəti heç bir mətbuat orqanı dərc etmədi. Belə bir şəraitdə Azərbaycan gələcəyə böyük risk idi. Heydər Əliyevin qurultay nümayəndəsi seçilməsində mühüm rol oynamış dəyərləri ziyalı, nəsir Əjdər Xanbəyev qətlə yetirilməsi ilə onun gələcəyə önləyici biləcəklərini düşündürdü. 20 iyul 1990-cı ildə Bakıya qayıdan Heydər Əliyevin paytaxtda yalnız iki gün qalması mümkün oldu. O, iyulun 22-də doğma Naxçıvana qayıtmalı oldu. Ovxatki siyasi rəhbərlik xof içində idi. Əslində, Heydər Əliyev yenidən siyasi hakimiyyətə qayıtmaq üçün deyil, sadəcə öz doğma vətəninə yaşamaq üçün gəlmişdi. Sonralar Azərbaycan SSR Ali Sovetinin 12-ci çağırış Sessiyasında (1991-ci il fevralın 9-da) çıxışı zamanı o, bu barədə belə demişdi: "...Doğma Vətən torpağına heç də yenidən hakimiyyətə qalmaq... üçün yox, ancaq və ancaq respublikanın bu ağır və çətin dövərində xalqın dərdini sürək olmağa, vətəndaşlıq borcunu yerinə yetirməyə, azadlıq uğrunda mübarizəyə qoşulmağa gəlmişəm. Məni bir azərbaycanlı kimi bu hüququmdan heç kəs məhrum edə bilməz..."

Heydər Əliyev Naxçıvana gəldikdən iki gün sonra dahi Hüseyin Cavidin məqbərəsinə ziyarət etməyə getdi. Onun bu ziyarəti izdihamla qarşılandı, yüz minə yaxın insan onunla görüşü üçün toplandı. Bundan sonra Heydər Əliyevin Naxçıvan MSSR Ali Sovetinə və Azərbaycan Ali Sovetinə deputatlığa namizədliyi irəli sürüldü. Heydər Əliyevə ehtiram əlaməti olaraq seçki dairəsindən ona alternativ namizəd irəli sürüldü.

30 sentyabr 1990-cı ildə Ulu Öndər Azərbaycan SSR və Naxçıvan MSSR Ali sovetlərinə deputat seçildi. Bununla da Heydər Əliyevin fəal siyasi həyata qayıdışı təmin olundu. Beləliklə, müasir Azərbaycanın tarixində demək olar ki, müstəqillik epopeyasının təməli qoyuldu. Heydər Əliyevin millət vəkili kimi fəaliyyət dövrü də xüsusilə diqqətə layiqdir. Heydər Əliyevin həyat kreditinin təməli prinsiplərini təşkil edən azadlıq ideyası onun fəaliyyətinin əsas strategiyasını təşkil edir. Biz bütün həyatı boyunca Heydər Əliyevin bu ideyaya sadıq qaldığını görürük. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanın müstəqilliyi, milli istiqalığı uğrunda ilk əməli addımlar da atan

məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev olmuşdur. Onun təşəbbüsü ilə 17 noyabr 1990-cı ildə Naxçıvan Ali Soveti müstəqilliyimizin əsas atributlarından olan uğurlu bayrağımızın Naxçıvan MR-in dövlət bayrağı olması barədə qərar qəbul etmişdir. Qərarda həmçinin Azərbaycan Respublikasının ali qanunverici orqanına Azərbaycan dövlət rəsmiləri haqqında məsələyə baxması, respublikamızın milli tarixi ənənələrə uyğun olaraq yeni dövlət rəmzlərinin - bayrağın, gerbin, himnin qəbul olunması təklif edilmişdir. Sessiyada qəbul edilən cəsarətli qərarlardan biri də Naxçıvan Muxtar Respublikasının adından "sovet" və "sosialist" sözlərinin götürülməsi idi. Eyni zamanda həmin sessiyada Heydər Əliyevin təklifi ilə Naxçıvan MSSR Ali Sovetinin Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi adlandırılması da sadəcə redaktə xarakterli düzəliş deyildi. Bu, dünyada Sovet İttifaqı kimi tanınan, siyasi sistemini sovetlər üstündə quran bir ölkənin siyasi strukturunda dəyişiklik edilməsi demək idi.

Naxçıvan MR Ali Məclisi 21 noyabr 1990-cı ildə ilk dəfə 20 Yanvar hadisəsinə düzgün siyasi qiymət verdi, bu qanlı hadisədə SSRİ rəhbərliyi ilə yanaşı, respublika rəhbərləri Vəzirovun, Mütəllibovun və başqalarının günahkar olduğunu göstərdi. Manqurtlaşmış respublika rəhbərliyinin iç üzünü açdı.

Bundan sonra Heydər Əliyev Azərbaycan SSR Ali Sovetinin 5 fevral 1991-ci il açıqlaşdırıldığı çıxışında mövcud siyasi vəziyyəti əhatəli təhlil etdi, böhranın, habelə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin səbəblərini, SSRİ və respublika rəhbərlərinin yol verdiyi ciddi qüsurları və onları aradan qaldırmağın, təvəzzük Ermənistanla qarşı müdafiə mövqeyindən çıxıb birlikdə mübarizə aparmağın vacibliyini qeyd etdi. Onun çağırışını xalq ruh yüksəkliyi ilə qarşıladı. Həmin sessiyada dövlətin adı dəyişdirilərək "Azərbaycan Respublikası" adlandırıldı, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bayrağı dövlət bayrağı kimi təsdiq olundu.

Lakin bu, hələ müstəqillik yolunda atılan ilk addımlar idi. Heydər Əliyev yeni itifaq müqaviləsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Ali Sovetində 7 mart 1991-ci il tarixi çıxışında müstəqillik məsələsinə daha köskin qoydu. Heydər Əliyev respublika rəhbərliyini ölkənin formal deyil, real müstəqillik yoluna tutmağa, aydın ideoloji konsepsiya yaratmağa əzmi göstərdi. O dedi: "Məmməd

Əmin Rəsulzadə partiyasının ideyasını təmsil edən bayraqa ona zidd olan ideyanın banisinin büstünün sessiya keçən salonda yan-yanı durması da təəccüb doğurur. Sadəcə desək, bu uğunsuzluğa anlamaq çətindir. Belə buna bir izahat vermək lazım idi?" Lakin dahi siyasətçinin bu ritorik sualları cavabsız qaldı. Kələ psixologiyası ilə yaşayın manqurtlaşmış "siyasətçi"lərin fikirləri bu idi ki, Azərbaycan müstəqil yaşaya bilməz. Heydər Əliyev qətiyyətlə bu manqurtları düşünməyə vadar edirdi. O, tarixi çıxışında bu məsələləri vurğulayaraq söyləyirdi: "Bir sözlə, mən yeni itifaqa nail olmağın və bunun üçün referendum keçirməyin heç bir şərt qoymadın əleyhinəyəm. Bu, bütün seçicilərimin, deputatı olduğum Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi deputatlarını yekdil fikridir. Azərbaycanın tam istiqalyyət, azadlıq, iqtisadi və siyasi müstəqillik yolu ilə getməsinin tərəfdarıyam. Azərbaycan xalqı artıq bu yola çıxmışdır. O öz tarixini yenidən təhlil edir, yenidən qiymətləndirir, öz milli ənənələrini bərpa edir, milli köklərinə qayıdır. Respublikada aşağıdakı, xalq küllələri tərəfindən başlanmış milli dirçəliş, dövlət dirçəliş hərəkatı inkişaf edir". Bəli, bu cür qətiyyətlə bir siyasətçi Azərbaycanın müstəqilliyə apara bilirdi.

Artıq müstəqilliklə bağlı əməli addımların daha da intensiv həyata keçirilməsi lazım idi. 19 iyul 1991-ci ildə Ulu Öndər Heydər Əliyev Kommunist Partiyası sıralarını tərk etdi. O, SSRİ Nazirlər Kabineti partiya təşkilatına orizasını qeyd edirdi: "Azərbaycanın dövlət suverenliyi, ərazi bütövlüyü konstitusiyaya zidd olaraq kobud şəkildə pozulub. Ermənistanla Azərbaycan arasında elan edilməsi müharibə gedir... bütün bunlar "humanist ideologiyalı" Sovet dövləti üçün adi haldır".

Bir məsələni də xüsusilə vurğulayaq: Heydər Əliyev istefa orizasının sonunda təmiz oqidlə kommunistlərə öz hörmətini saxladığını bildirdirdi. Bu, Heydər Əliyevin saf oqidlə insanlara hörmətinin ifadəsidir.

26 avqust 1991-ci ildə Heydər Əliyev tərəfindən Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisində Azərbaycan Kommunist Partiyasının fəaliyyəti dayandırıldı, onun bütün strukturları ləğv edildi.

Heydər Əliyev bütün çıxışlarında birmənalı şəkildə xalqı milli istiqalyyətə yöneltməyə davət edirdi. Xalq isə Heydər Əliyevin azadlıq sevdasını işləyərək onun hadisələrə təsir imkanını

artırmaq məqsədilə mövqeyini möhkəmləndirirdi. Belə məqamlardan biri 3 sentyabr 1991-ci ildə baş verdi. Həmin gün Heydər Əliyev Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinin Sədri seçildi. Heydər Əliyev özü bu barədə deyirdi: "Bu zamanın, bu deqiqlərin, bu saatın hökmünü nəzərə almaya bilməzdim. Xalqın bu əhvali-ruhiyyəsini, tələblərini nəzərə alaraq bütün məsələləri götür-qoy etdim. Mən öz təleyimi xalqa tapşırıram və xalqın iradəsinə, yəqin ki, indi bu müddətə, bu çətin dövrdə yerinə yetirməliyəm" (Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin fəvqəladə sessiyası, 3 sentyabr 1991-ci il).

Heydər Əliyevin müstəqillik epopeyasının ən önəmli qərarlarından biri də dövlət müstəqilliyinin əldə edilməsində ən vacib aktlardan biri olan, demək olar ki, ilk hüquqi sənəd sayılacaq 30 avqust 1991-ci il tarixli "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyini bərpa etmək haqqında" Bəyannamənin qəbul edilməsi ilə bağlı növbədənkonar sessiyada Azərbaycanın müstəqilliyinin elan olunması təklifi ilə çıxış etməsidir. Bunun nəticəsində həmin sessiyada "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyini bərpa etmək haqqında" Bəyannamə qəbul edildi. Sözügedən bəyannamə artıq Azərbaycan xalqının müstəqillik arzusunun ifadəsi, eyni zamanda hüquqi təminat üçün şərait yaradırdı.

"Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyini bərpa etmək haqqın-

ması ləğv edildi. Lakin bu cılız hərəkatlər Heydər Əliyev kimi böyük siyasi lideri öz yolundan döndərə bilməzdi. Heydər Əliyev üçün birinci növbədə Azərbaycan qarşı hərbi təəcülün qarşısını alınması idi. Heydər Əliyev Ali Məclisin Sədri vəzifəsinin icrasına başlayandan sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Müdafiə Komitəsinin yaradılması haqqında qərar qəbul edildi. Bu qərar Naxçıvanın müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində atılan ilk addım oldu. Sonrakı dövrlərdə qəbul edilmiş tarixi qərarlarla Naxçıvanda yerləşən sovet qoşunları çıxarılaraq zaman zaman məxsus hərbi texnika və silahların muxtar respublikada saxlanması təmin olundu.

Respublikada baş alıb gedən hərəkatın Heydər Əliyevin fəal siyasətə qayıdışını şərtləndirirdi. Heydər Əliyev 21 noyabr 1992-ci ildə Yeni Azərbaycan Partiyasının Naxçıvan şəhərində keçirilmiş təsis konfransında partiyanın sədri seçilmişdir. Partiya Ulu Öndərin ətrafında yaradılmışdır, onun siyasi təcrübəsi, bilikləri, xalq qarşısında göstərdiyi xidmətlər, Naxçıvanda çalışdığı dövrdə göstərdiyi əsl vətənpərvərlik və öz xalqa olan sadıqlıq Azərbaycanın müstəqilliyi üçün onun ətrafında birləşirdi. Ulu Öndərin təcrübəsi və siyasi peşəkərliyi sayəsində YAP ölkənin ən böyük və effektiv siyasi qüvvəsinə çevrildi.

Artıq xalqın bütün tələblərinə aydınlıqla Heydər Əliyevə müraciət edərək onun Bakıya gəlib respublikaya rəhbərlik etməsinə tələb edirdi. Ölkədə yaranmış xoşsəadətli siyasi xadimlərdən biri də, Azərbaycanın müstəqilliyinin yeganə təminatçısı böyük siyasi lider Heydər Əliyevdir və onun müstəqillik ideyalarını yaşatmaq üçün Azərbaycanın işliq gələcəyə aparmaq olar. Bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev demişdir: "Bu gün Heydər Əliyev bizimlə deyil, amma onun fiziki yoxluğu bizi ruhdan salmamalıdır. Onun ideyaları yaşayır, onun siyasəti yaşayır, onun yolu ilə inkişaf edir. Hamımızın borcudur ki, biz doğma Vətənimizi onun yolu ilə irəliyə aparmalıyıq. Hamımızın borcudur ki, onun siyasətini yaşadaq, Azərbaycanı gücləndirək və onun istədiyi kimi, onun yolu ilə gələcəyə aparaq".

Heydər Əliyev siyasətinin layiqli davamçısı İlham Əliyev Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin qorunması və daha da möhkəmləndirilməsi siyasətini uğurla davam etdirir. Bu bir həqiqətdir ki, Azərbaycanın bugünkü qələbələri Ulu Öndər Heydər Əliyevin başladığı əzəmətli işlərin davamıdır. Görüldüyü hər bir işlə, atdığı hər bir addımla bugünkü nailiyyətlərimizin təməlini qoymuş Heydər Əliyevin siyasi xətti Prezident İlham Əliyev tərəfindən inamla həyata keçirilir. Heydər Əliyev ideyalarına sadıq olan və bu ideyaları rəhbər tutan, hazırda Azərbaycanın bütün dünyada ləyaqətlə təmsil edən, adi dünyayada ləyaqətli oğullarıdır və onları dünyaya aparmalıdır.

Heydər Əliyev siyasəti müasir dövrdə iqtisadi, siyasi, mədəni-mənəvi sahələrdə, daxildə və beynəlxalq aləmdə Azərbaycanın inkişafı yoluna işıq salan fikir, düşüncə, ideya mayası və kompasıdır. Heydər Əliyevin etim millətdən siyasi millətə keçid konsepsiyasını inkişaf etdirən cənab Prezident İlham Əliyev bu ideyanı tarixi südrə əsaslanan genetik yaddaşa təzələnməsi ilə inkişaf etdirərək, Azərbaycanın 200 illik milli natamamlıq kompleksinə son qoydu. 44 günlük Zəfər müharibəsi ilə Azərbaycan xalqın qəhrəman xalq olduğunu, millətimizin isə böyük millət olduğunu bütün dünyaya sübut etdi.

Heydər Əliyev 3 sentyabr 1991-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri seçilməsi ilə qanunvericiliyə əsasən həm də Azərbaycan Respublikası Ali Soveti Södrinin müavini hesab edildi. Lakin siyasi rəqibləri onu bu kürsüdə görmək istəməyirdilər və bu səbəbdən qanunvericiliyinə si- nor-

*Sadiq QURBANOV,
Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar,
energetika və ekologiya komitəsinin sədri*

